Alcg. 104.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o petycyi Towarzystwa „Ochrony własności ziemskiej“ zarejestrowanego Stowarzyszenia z ograniczoną poręką we Lwowie — dotyczącej usunięcia sprzeczności zachodzących między postępowaniem Sądów a postępowaniem władzy politycznej w sprawach dzielenia posiadłości tabularnych i utworzenia dla części tychże nowych wykazów hipotecznych.

Wysoki Sejmie!

Od czasu wejścia w życie ustawy krajowej z dnia 1. Listopada 1868 L. 25 Dz. u. i rozp. kr. znoszącej ograniczenia prawa dzielenia posiadłości nieruchomych, — Sądy w kraju naszym na żądanie stron pozwalały zawsze bez najmniejszej przeszkody na dzielenie lub złączenie części dóbr tabularnych i wpisanie tych transakcyi do ksiąg hipotecznych, nie domagając się przedłożenia konsensu władzy politycznej dawnemi ustawami przepisanego wychodząc z tego założenia, że późniejsza ustawa z 1. Listopada 1868 dawniejsze przepisy zniosła.

Dopiero w ostatnich czasach Sądy od praktyki tej odstąpiły, a to z powodu decyzyi c. k. Trybunału najwyższego z dnia 3. Grudnia 1883 do księgi orzeczeń wpisanej, którą Trybunał ten orzekł, że c. k. Namiestnictwa i Wydziały krajowe powołane są do współdziałania, jeżeli się rozchodzi o utworzenie nowego wykazu hipotecznego dla gruntu z majątku tabularnego wydzielonego, i że strona starająca się o utworzenie nowego wykazu hipotecznego, winna już przy wniesieniu odnośnej prośby przedłożyć konsens władzy politycznej. Od ogłoszenia tej decyzyi sądy zwracają podania stron o utworzenie nowych ciał hipotecznych dla posiadłości tabularnych bez skutku i żądają przedłożenia konsensu władz politycznych.

Strony interesowane udawały się w skutek tego do c. k. Namiestnictwa z prośbami o udzielenie wymaganych przez Sądy konsensów, lecz c. k. Namiestnictwo takim prośbom zawsze odmawia, wskazując na to, że wskutek ustawy krajowej z dnia 1. Listopada 1868 L. 25 władze polityczne utraciły kompetencyę do wkraczania w podobne sprawy. Osoby chcące nabywać lub zbywać części posiadłości tabularnych, znajdują się przeto w najprzykszejszem położeniu, albowiem w skutek sprzecznych zapatrywań władz sądowych i administracyjnych nie mogą uzyskać wpisu nabytych praw do ksiąg hipotecznych a wpis ten jest niezbędnym warunkiem nabycia prawa własności.

Ten stan rzeczy spowodował wymienione na wstępie Towarzystwa do wniesienia petycyi, będącej przedmiotem niniejszego sprawozdania.

Komisya prawnicza nie może się wdać w krytykę orzeczenia Najwyższego Trybunału, nie chce ona także przesądzać kwestyi, czy podobna praktyka sądowa dla interesów politycznych i ekonomicznych kraju jest szkodliwą lub nie; dla komisyi, przy zbadaniu petycyi w mowie będącej — to było decydującem, że sprzeczność w zapatrywaniach i praktyce władz naraża ludność na niezmierne szkody i czyni niemożliwemi wszelkie transakcye choćby najzbawienniejsze i prawem dozwolone, jeżeli się tylko rozchodzi o utworzenie nowych wykazów hipotecznych w księgach dla własności tabularnej przeznaczonych.

Taki stan rzeczy istnieć nie powinien i dla tego komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najrychlej w drodze właściwej poczynił potrzebne kroki celem skutecznego usunięcia sprzeczności między orzeczeniami władz sądowych a orzeczeniami władz politycznych co do kwestyi, czy do podziału posiadłości tabularnych i utworzenia nowych wykazów hipotecznych dla posiadłości tabularnych, przyzwolenie władzy politycznej jest potrzebnem lub nie.

Lwów 14. Października 1884.

Przewodniczący:

Zawadzki.

Sprawozdawca:

Fruchtman.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.